

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS:

Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 4 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos betű sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitlér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A „tisza” mandátum

Arad, november 9.

A bűn, a visszaélés sohasem lép fel undorítóbb alakban, sohasem megbotránkoztatóbb, mint mikor a képmutatás takarója alól kerül a napfényre; a hypokrizis szennyésénél nem létezik piszkosabb valami a világon, és ami az undort az elviselhetetlenségig fokozza, az ama szemérmetlen mód, a melylyel a hypokriták nyomorult fajtája mosakodik. — Minden mocskát másokra ken, csak hogy a szigorú bírálatot magáról elterelje. O veszteget és másra fogja, hogy lélekvasárló; ő lázít és a védekezésre fogja, hogy erőszakos; ő a tetten kapott bonárulót, és mást vádol azzal, hogy a hazát eladta.

A köztisztaság, a szalubritás országos érdekéből sokáig tévovázott a Jászberényben ocsmányul kijátszott népakarat, hogy a közvélemény ítélőszéke elé vigye-e Apponyiék erkölcstelen, büns manipulaációt, melyekkel hitelvesztett vezéröknek mandatumot loptak, jöllehet a meggyalázott politikai tisztesség a köz-erkölcs szent nevében megtorlást követelt. A feleplezett hypokrizis pesztillenciális blüze, mely a takargatás ellenére is mindjobban terjeng, azt javallta, hogy lokalizáltassék, és utja szegessék az országos botránynak; de nem volt lehető.

A leplezett reakció fő-fő intézőjének, Apponyi Albert grófnak hűséges csatlósa, Horánszky Nándor, a jászberényi czimborák hamis tanuskodására vakmerő kihívással vágja szemébe keztyűjét a megsértett jogérzetnek, és a B. H. hasábjain közlött nyílt levelében merészkedik a jászberényi választók kijátszott szabadelvű többségétől követelni, hogy ha csak egy hajszálnyit súlyt is helyeznek szavukra, fenyegetődzésüket, a választás elleni kérvény benyújtásával be is váltják.

Hát legyen meg Horánszky az ő kívánsága, melynek eleget tennie most már a jászberényi szabadelvű választó polgárságnak körülbelől erkölcsi kötelessége. Ne törődjenek azzal, meg fogja-e a képviselőház e kérvény alapján semmisíteni a választást? Ezt a bíró tisztét viselő többség a rosszul alkalmazott lovagiasság szempontjából aligha fogja meg tenni még akkor is, ha beigazolván lesz, miként Apponyi többsége tisztán a nemzeti párti jogosulatlan szavazatok hozzá számításával a visszautasított szabadelvű választók votumainak elmaradásával lett kierőszakolva. De példát kell statuálni épen Apponyi választásából, hogy milyen hát az a „tisza” mandátum, melylyel a magát erkölcsi bírául feltölt hypokrita a törvényhozás termébe bevonul és ott az igazság örök elvének szegyenére a tiszta választásokról prézsmítál.

Tudja meg az ország, mint erőszakos-

kodtak hallatlan vakmerőséggel az Apponyista választási elnökök, Pethes és Tarnay, mint tartóztatták le és kísértették el a szabadelvű választó polgárokat a szavazatszedő helyiségből csak azért el, mert az általuk megállapított rend szerint még az ellenzéken volt a sor; mint záratták el a szabadelvű párt elől még azokat a közlekedési utakat is, melyeket a rendőrség számukra kijelölt, mint akadályozták meg, hogy a szabadelvű párt bizalmi férfai jegyzőkönyvbe vétethessék a feletti tiltakozásukat, hogy Apponyira a holtak és a távollevők is szavazhattak, míg számtalan szabadelvű párti választó polgárt jelentéktelen okokból rakásszánra visszautasítottak. Lássá meg egyszer már a világ, hogy azok az állítólagos visszaélések, melyeket a nyitrai és stomfai választások alkalmából a szabadelvű pártra alaptalanul ráfogtak — miként történtek meg az Apponyi Albert gróf érdekében valósággal — Jászberényben.

Had győződjék meg már egyszer a magyar közvélemény hitelesített aktákból arról, hogy annak az ugynevezett „nemzeti” pártnak, mely folyton a népakarat meghamisításáról beszél, nincsenek is választói az országban, s ahol képviselői mandátumhoz jutnak, azt a kikölcsonzótt függetlenségi és néppárti választóknak köszönhetik. Had tűnjék ki, hogy magát a „nemzeti liberális” vezérét a félrevezetett vakbuzgó tömeg választotta meg, melyet a néppárti heczkáplánok a vallás szent nevének profanálásával, a kegyzserek megtagadásával üztött terrorizmus révén erőszakolt a hazug zászló alá.

Had mossa csak meg jászberényi polgártársaink választó vize a nemzeti párt vezérének trikolóriját egy kissé, majd meg látják aztán azok is, a kik eddig nem hitték, hogy a híres hármas jelszó alatt: „pro libertate, pro rege, pro patria” ez az egyetlen jelszó marad kitörölhetetlenül: „H a z u g s á g.” Ennek a nevében kapta a 33 kös a mandatumát és ennek a nevében törekszik azt felhasználni a libertas, a rex és a patria kompromittálására.

A jászberényi választáshoz. A bécsi Pol. Corr. budapesti jelentése szerint most már minden kétséget kizáró módon megállapított, hogy a jászberényi képviselőválasztáson nagy mérvű szabálytalanságok kát követtek el, melyek Apponyi gróf mandátuma megtámadásának alapját képezik. Így pl. már rég elhalt választók és olyanok szavazatai adtak be, akik távollevők helyett szavaztak és ezeket érvényeseknek fogadták el. A bizalmi férfiaknak az ezen eljárás ellen tett kifogásait a választási elnök nem vette figyelembe. Ezenkívül Erdély választ-

tói közül igen sokat jelentéktelen okból visszautasítottak, míg a visszautasítást jegyzőkönyvbe nem írtatták. Apponyira esett törvénytelen szavazatok száma meghaladja a 100-at, holott csak 88 szótöbbséggel győzött.

A képviselőház osztályai. Minden ülésnek elején a képviselőház összes tagjait sorshuzás után kilenc osztályba sorolják be. Ezeknek az osztályoknak azonban semmi dolgot nem adnak az egész ülésnek át. A kilenc osztály elnökeinek és jegyzőjének megválasztásával évek óta minden teendőjöt kimerítette. — Másként lesz most, az országgyűlés megnyitásakor, midőn is a képviselőház osztályai kölcsönösen megfogják vizsgálni egymás tagjainak a megbízó-leveleit, és pedig aként, hogy az első osztálybeli képviselők mandátumai a második osztálynak, a másodikoké a harmadiknak adnak ki megvizsgálásra, s így sorban a kilencedik osztályig, melynek megbízó leveleit az első osztály vizsgálja meg. Csak e vizsgálat eredményének bejelentése után történhetik a ház megalakulása.

A szabadelvűpárt közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

(v.) Az országgyűlési képviselő választás óta vasárnap gyűlt egybe először Aradváros szabadelvű pártja, hogy hivatalosan is becsámoljon fényes diadaláról a közgyűlésnek s elintézzon egy két sürgős pártügyet, miket a közbe esett választási mozgalmak halasztottak egész mostanáig.

A teendők egyik legfontosabbja volt betölteni az elnöki széket a mely Boros Benihalála óta üresedésben állott. A pártot nagynevű vezérének halálával ért e súlyos veszteség annyira megdöbbentette, hogy fél esztendőnél tovább tartó időig ugyesdőlván nem is gondolt arra, hogy elnököt válasszon, a ki felvegye az elejtett lobogót s olyan nemes idealizmussal, oly tiszta szabadelvűséggel emelje azt a párt élén, mint a hogyan a méltán megsirattott nagy ember tette. De az a mag, a mit ő elvetett, termékeny talajra talált s a vezér nélkül maradt párt továbbra is lankadatlan buzgalommal ment előre azon a biztos csapáson, a melyet neki Boros Beni rokonszenves egyénisége és szervező ereje kijelölt. Ment előre, öntudatos és önértékes munkával, köszönet érte a fáradhatlan alelnököknek, Véghe Aurélnak, aki a párt oszlopos embereivel vállvetve minden lehetőt elkövetett, hogy a Boros Beni által megkezdett s ilyen szépen indult szervezkedés erősebbé szálai ne lazuljanak egy pillanatig sem, ne különösen az utóbbi időben, midőn új fontos politikai momentum, az országgyűlési képviselő-választás előtt állottunk. S hogy Véghe Aurél a párt vezérembereivel, valamint a nagybuzgalmu végrehajtó bizottsággal derekán munkát végzett, legjobban igazolta a végfement választás melyből a mi illusztris jelöltünk került ki győztesnek óriási többséggel. Igaz lelkesedés, a tiszta szabadelvűség érzete hozta össze ezt a többséget. S behimnózódott az is, hogy a vezér nélkül maradt párt a lelkesedés születe akcióban egy teljesen fegyelmezett, intelligenciára és tömegre egyaránt inpozans egészszé fejlődött s oly erőre

tett szert, mely a liberalizmus híveit a legteljesebb örömmel töltheti el.

Mindebben óriási elévülhetlen érdemei vannak Végh Aurélnak. A közgyűlés, a szabadelvű párt csak kötelességet teljesített s a fényesen kivívott elismerést nyilatkoztatta meg akkor, mikor Varjassy József indítványára frenetikus lelkesedéssel őt kiállította ki Boros Beni utódjának. A legnagyobb lelki nyugalommal tette kezeibe a vezető zászlót, mert a pártnak minden egyes tagja meg van győződve arról, hogy érdemesebb embert nem érhetett volna ez a kitüntetés. Rokonszenves, finom modoru és tapintatos elnököt nyert benne, aki fáradhatlan ügybuzgósággal szenteli fényes tehetségét, tudását és energiáját pártunk boldogulásának. Szíves örömezt gratulálunk neki s kívánjuk, hogy továbbra is oly kimagasló sikerei legyenek, mint a minökről eddigi munkásságával tanuságot tett.

Hasoulókép egyhangú felkiáltással választotta meg a közgyűlés az alelnököt Kristyó János, a kereskedelmi és iparkamara érdemes elnökének személyében. Végh Aurél a legjobb munkasert találja oldala mellett az ő személyében, aki polgártársai osztatlan szeretetét, becsülését hasonlóképen bírja. Ilyen vesérekkel a párt élén mindenha a legkecsesetöbbször auspiasiumok mellett mehetünk küzdelembe a szabadelvűség szent ügyéért s a diadal nem maradhat el.

Az elnök- és alelnökválasztást egy nagyon szép jelenet követte, amely jól eső melegséggel töltötte el a jelenvoltak keblét. — Steinhardt Mór dr. állott fel s talpraesett, okos szavakban tette meg odairányuló indítványát, hogy a közgyűlés válassza meg tiszteletbeli elnöknek azt a kiváló embert, aki közel 30 év óta lankadatlan buzgalommal, nemes lelkesedéssel küzd a liberalizmus zászlója mellett s annak jó és balsorsban eltántoríthatatlan katonája. Nem nevezte meg, kit aposztrofál, de amíg beszélt, amíg felsorolta az illető érdemeit, az összes jelenvoltak arosa Varjassy József felé fordult s egetverő lelkesedéssel hangoztatták közéletünk e kimagasló alakjának, a közügyek e derék bajnokának nevét. Percekig tartott a rögtönzött, de igen meleg ováció, melynek benyomása alatt mély megilletődéssel állott fel az ünnepezt oszlopos tag s meghatva mondott köszönetet a kitüntetésért. Steinhardt Mór dr.-nak ez a figyelmes indítványa igen jó hatást keltett s a lelkes párttagok nem késtek neki is gratulálni úgy a szép beszédért, mint a nagyon helyén volt, nemes indítvány megtevéséért.

Ez ünnepi jelenetek után következett a munka. Az elnök jelentést tett a választás eredményéről s buzdította a szabadelvű párt tagjait, hogy ne csüggedjen lelkesedésük s eszentulra is maradjon meg közöttük az összetartás annyira sikerre vezető szelleme. Majd bejelentette Hieronymi Károly, megválasztott országgyűlési képviselőnk Aradra érkezését, akit pénteken este fényes ünnepségekkel fogad a párt. Végül Tolnai János dr. pártjegyző olvasta fel a szervezeti szabályzatokat, amit Tedeschi Viktor egy stiláris módosítása után egyhangulag elfogadtak. A lelkes hangulatban lefolyt közgyűlésről az alábbi részletes tudósításunk számol be.

A közgyűlés vasárnap délelőtt fél 12 órakor folyt le a Krispin-teremben, mely a szabad eső dacára is csaknem egészen megtelt a párt tagjaival. Az ülést a következő szavakkal nyitotta meg:

Végh Aurél. Igen tisztelt közgyűlés: Ünnepelem a megjelent tagtársaimat és midőn az ülést megnyitom, habár köztudomású tényről említek, kötelességemnek tartom bejelenteni, hogy a múlt hó 28-án megtartott képviselőválasztás alkalmával az aradi szabadelvűpárt jelölt-

je, Hieronymi Károly lett Aradváros országgyűlési képviselőjévé választva nagy lelkesedéssel és nagy többséggel (hosszantartó éljenzés.)

Uraim! A lefolyt képviselőválasztás alkalmával győzött az elv, a hamisítatlan liberalizmus s az a fényes név, melyet zászlónkra irtunk! Hieronymi Károly neve (Eljenzés), melyet a hazafias, közhassznu munka tett köztiszteltté s melyet a párttagok lelkesedése, összetartása és ernyedetlen buzgalma, mely vele a liberalis eszméket zászlójára irta, diadalra juttatni akart. Az aradvárosi szabadelvű párt, áthatva elvei igazságától, biztos reménnyel indult a választási küzdelembe, mert már a párt szervezkedésekor a zászló körül tömörült Aradváros minden társadalmi osztályának intelligens eleme s így minden törekvése oda irányult, hogy tiszteséges fegyverekkel küzdjön és méltó legyen ahhoz a magas színvonalhoz, melyre elvei emelik. S e tekintetben örömmel konstatálhattuk, hogy az ellenzék a lefolyt képviselőválasztás alkalmával nem mint ellenzék, hanem mint oly komoly ellenfél szerepelt, kiket a meggyőződés, az elvek különbsége választott el tőlünk és nem követték azt a visszatetsző harcmódot, mely, sajnos, sok helyen történt meg. A vezérek tiszta fegyverekkel küzdöttek ellentünk s ilykép lehetővé tették a tiszta választást, melynél mi sem zavarta meg a város polgárai közt a békés egyetértést. (Ugy van!)

Engedjék meg, uraim, hogy köszönetet mondjak a párt azon intézőinek, kik az ügyek élén állva, az eredményt létrehozták, a végrehajtó bizottságnak s az összes tagoknak, mert hiszen a lelkesedés, buzgalom közös volt mindannyinál (Eljenzés), köszönetet mondjak pártlapunk szerkesztőjének s valamennyi tagjának, kik buzgalomukkal ügyünk diadalán oly fáradságtalanul közreműködtek (Eljenzés), s végül engedjék meg hogy megkérjem Önöket hogy az a lelkesedés, mely lényünket ez alkalommal eltölti, ne legyen könnyen lobbaúló láng, hanem örök tűz, mert, csak addig maradunk fölényben, addig leszünk csak a helyzet urai s addig biztos csak győzelmünk, míg a lelkesedés tüze soha nem lankadó lánggal ég, míg egyetértve összetartunk. (Ugy van! Élénk helyeslés.)

Vagyok bátor bejelenteni, hogy a végrehajtó bizottság utasítása folytán folyó hó 5-én Budapesten voltam, hogy megtudjam képviselőinktől, mikor óhajta megvalósítani azon többször hangoztatott óhaját, miszerint még az országgyűlés megnyitása előtt szeretne választói közzé lejönni s körükben néhány napot tölteni.

Ő Excellenciája kijelentette, hogy folyó hó 13-án este a gyorsvonattal megérkezik s egy pár napot Araon tölt (Eljenzés.) Ebből az alkalomból kifolyólag jelentem, hogy a végrehajtó bizottság megtette a fogadtatásra s az ünnepségekre nézve az intézkedéseket, egy bizottságot küldött ki, melyet utasított, hogy kellő időben tájékoztassa az összes polgárságot az ünnepségekről. (Helyeslés.)

Ezek után a mai napra kitűzött tárgysorozat első pontjára térek át: vagyis a szervezési szabályzat végleges megállapítása. Még az alakuló gyűlésben meg lettek állapítva azon irányelvek, melyek alapján a szabályzat elkészült. A végrehajtó bizottság azt kidolgozta, de a választás miatt nem volt idő, hogy azt tárgyaljuk. Felkérem tehát jegyző urat a szabályzat felolvasására.

Tolnai János dr. jegyző felolvassa az aradvárosi szabadelvűpárt szervezeti szabályait.

Elnök: Kívánja a tisztelt közgyűlés a sza-

bályzatnak pontonkénti megvitatását? (Nem; elfogadjuk.)

Tedeschi Viktor: A felolvasott szabályzat elfogadásához én is hozzájárulok, de a tiszteviselői kar szervezésénél s a választmány megalkotásánál vannak egyes, kifejezések, melyek legalább is szokatlanok, különösen kérem az igazgató választmány elnevezést „nagy választmány-“ra módosítani. (Elfogadjuk.)

Elnök: Miután a közgyűlés a jelzett módosítást elfogadta, határozatkép kimondom, hogy a szervezeti szabályzat így értelemben elfogadtatott. Következik a második pont: az elnökválasztás (Általános lelkes felkiáltások! Éljen Végh Aurél!)

Varjassy József: Igen tisztelt közgyűlés! Az imént lezajlott képviselő választás fényes győzelmét a szabadelvű tagok tántoríthatlan elvhűsége, jelöltünk nagy neve mellett nagy részt alelnökünk, Végh Aurél fáradhatlan munkásságának, szorgalmának, jó modorának és tapintatos eljárásának köszönhetjük. [Ajánlom ennél fogva, hogy egyhangulag Végh Aurélt válasszuk meg elnöknek (Hosszantartó, lelkes éljenzés.)

Végh Aurél: Igen tisztelt közgyűlés! Fogadják legőszintébb és leghálásabb köszönetemet e kiváló megtiszteltetésért, melylyel csekély személyemet, a díszes elnöki állásra megválasztották. En azt tartom a legszebb kitüntetésnek, melyben a polgártársak bizalma részesíti a tagtársakat. Önöknek e bizalma a hála és tisztelet érzetét kelti fel bennem, de e mellett egy kötelességet is róram azt tudniillik, hogy még nagyobb buzgalommal és igyekezettel viseltessem ügyünk iránt, melynek diadalra jutásán egyformán lelkesedünk. (Élénk éljenzés) Fogadják még egyszer hálás köszönetemet s kérem támogassanak oly fáradhatlan buzgalommal munkámban, mint eddig tették. (Eljenzés.)

Miután e kegyes intézkedés folytán elnöknek személyemet választották meg, a megüresedett alelnöki állásra felkérem a közgyűlést, ajánljon valakit. (Felkiáltások: (Eljen Kristyó János!)

Miután az egyhangú felkiáltásokból kivesszem, ezennel határozatkép kimondom, hogy alelnöknek egyhangulag Kristyó János tagtárs lett megválasztva. (Lelekes éljenzés.)

Kristyó János: Igen tisztelt közgyűlés! Hálás szívvel mondom köszönetet ezen megtiszteltetésért s igyekezni fogok minden tekintetben, hogy e bizalomnak a párt érdekében szívvel-lelékkel megfelelhessenek.

Elnök: A tárgysorozat utolsó pontját indítványok képezik. Felkérem a tagtársakat, ha volna indítványuk, terjeszszék elő.

Steinhardt Mór dr: Tisztelt közgyűlés! Az aradvárosi szabadelvűpárt abban a kiváltságos helyzetben van, hogy nem a harc esélyeit szivszorongva latolgatva, hanem a diadal után választhat elnököt és alelnököt kebeléből, oly férfiakat, kik arra való rátermettségüket minden tekintetben fényesen beigazolták. A párt nem bizalmat előlegesett, hanem hálás elismerését fejezte ki azáltal, hogy az elnököket ügyei élére állította. (Lelekes éljenzés.) A midőn őket — azt hiszem — az összes párttagok nevében — először üdvözlőlném, bátor vagyok a tisztelt közgyűlés figyelmét felhívni, hogy van pártunkban egy oly férfin, ki nem kisebb mértékben vívta ki elismerésünket, ki hova tovább 30 év óta nemcsak híven szolgálta e párt érdekeit, de fennem lobogtatva zászlaját, győzelemre vitte mindannyiszor. Egy oly férfi, ki abban az időben, midőn pártunk még szervezve nem volt, a szabadelvűségnek, az igazi demokratiának eszméit szolgálta minden téren, főleg a törvényhatóság kebelében. (Lelekes felkiáltások: Éljen Varjassy József! (Igen uraim, önök kimondották a nevét, én azt hi-

szem, önönmagunkat tiszteljük meg, ha e ki-magasló férfi irányában hálás elismerésünket nyilvánítjuk s ezt maradandóan megörökítjük. Indítványozom tehát, hogy Varjassy József tagtársunkat tiszteletbeli elnökévé válasszuk. (Általános helyeslés, felkiáltások: Eljen Varjassy!)

Elnök: A tett indítvány egyhangulag elfogadtatván, határozatképen kimondom, hogy a közgyűlés Varjassy József tagtárs urat, a párt szervezése, fennállása és működése irányában tett nagy érdemei és szolgálatai elismerésül tiszteletbeli elnökké választotta.

Varjassy József: Tisztelt közgyűlés! Ezen megtisztelő kitüntetést a legmelegebb köszönettel fogadom. Igérem, hogy mint eddig, ezután is, ha bár megoszáptan erővel is, de fiatal lélekkel fogom a szabadelvű eszméket s a ki-egyeztet, melyet egyedül tartok alkalmasnak a békés fejlődésre, támogatni s a párt és város jogos érdekeit, munkálkodni. Igérem, hogy soha e szízlótól eltántorodni nem fogok. Ajánlom csakély személyemet továbbra is a párttagok szíves figyelmébe. (Lelkes éljenzés.)

Végh Aurél: Még csak azon kérést terjeszttem a párttagok elé, hogy 18-án este képviselőnk fogadtatásánál minél számosabban jelenjenek meg a perronon, hogy kellő ünneplésséggel fogadhasunk O. Exzellenzáját. Amennyiben más indítvány nincsen, a gyűlést be-számom.

A gyűlés az elnök sajos öltetése közben negyed 1-kor ért véget.

Megyei és városi közügyek.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentéséből. —

A közegészségi viszonyok az előző haviakhoz képest javultak. A kisderek között uralkodott heveny bélihurut csökken, s a typhus-betegülések is gyérültek s ezekhez képest az összes halálozások száma 5-el, a városi illetőségűeké 6-al lejjebb szállott. Az előfordult koralakok közül a légzőszervek hurutos betegülései voltak a leggyakoribbak. A gümőkör és a osz korlátolt számban jelentkezett. A fertőző betegségek közül a difteritisz 9 új esetben fordult elő, halálos lefolyású volt egy-szer. Difteritiszben beteg volt kor szerint 2—5 évig 6, 6—10 évig 3; városrészek szerint: a belvárosban 2, sarkadban 3, az Erzsébet külvárosban 2, Gájban 2. A vörheny gyérült, a menyhiiben csak 4 új esetben jelentkezett. Halálos kimenetű volt 1 eset. Az alhasi hagy-más kissé csökken: a múlt havi 18 esettel szemben csak 15 új esetben észleltetett. A betegülések közül 5 halálos kimenetű volt. A bejelentett betegülések közül a belvárosra 3, az Erzsébet városra 4, Sarkadra 6, az újtelepre 1, Gájra egy eset esik. Más fertőző beteg-ség nem észleltetett. A trachomás betegek száma volt szeptember hó végén 12, szaporodott 2, gyógyult 2, maradt 12, a kórházban kezel-tetik 4, idegen 4. Elhalt összesen 106 egyén, 61 férfi, 46 nő, az elhaltak között helybeli 98, idegen 8. Baleset következtében meghalt 4. Öngyilkosság előjött 6, halva született 4. A városi lakosság halálosági évi aránya 1000: 26.1. A megyei kórházban ápolgatott 349 egyén, az izraeliták kórházában 8; összesen 357 ezek közül gyógyult 120 javult 49, meghalt 23. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 31.

A népese-dési viszonyok igen ked-veesen alakultak. A születések száma a múlt haviakénál 8-al, a halálozásokénál 55-el volt na-gyobb. Elve született 153 gyermek; 81 fiú, 72 leány, törvényes 123, törvénytelen 25. A születések évi aránya 1000: 40.8. Házasság kötöttetett 36.

A személy- és vagy on bizton-ság nagyobb mérvű bűnesetek által megza-varva nem volt. Az 50 esetben felmerült ki-sebb tolvajlás tettesei 38 esetre nézve kinyo-moztattak. A kihágási bíróságnál szeptember hó-ról elintézetlen maradt 2 ügy, október hó-ban befolyt 297, elintézés alatt állott összesen 299, ebből elintéztetett 206, a bíróságokhoz át-tétetett 9, tárgyalás alatt maradt 3. Letartóz-tatott, rásbén előállított 121 egyén, ezek

közül elintéztetett 110, a bíróságoknak átada-tott 11, kiutasított 27. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tár-gyaltatott és elintéztetett 28. — Letartóztatva volt 79 egyén, eltolonoztatott 48, rendőrileg büntetett 31. A bejelentési hivatalnál beje-lentetett 2176 beköltözés és 2016 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntetett 29 egyén. Bejelentetett és nyilvántartásba vétetett 813 oseléd és 168 gyári munkás. A vendéglőkben szállva volt 1137 utas. Szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalgatott 26, büntetett 21 oseléd.

A kapitányi hivatalnál, mint ipar ha-tó s á g n á l iparjogositványt nyert 29 iparos, 17 kereskedő, iparát áthelyeste 1 kereskedő, megszüntette 14 iparos, 1 kereskedő. A ta-nonozlajstromba bejegyeztetett 10 iparos, 12 kereskedőtanonoz; felszabadult 2 iparos, 7 ke-reskedőtanonoz. A tanviszony megszűnt 1 ke-reskedőnél. Iparkihágási ügy tárgyalgatott 6, büntetett 2 iparos. Munkakönyvet kapott 13 segéd, azzal jelentkezett 91, ideiglenes igazol-ványt nyert 5, azzal jelentkezett 7. A városi szegény ápoládban elhelyezve volt 61 egyén, október hóban felvétetett 1, maradt e hó vé-gén 62. Elelmesésükre 1899 adag meleg étel és ugyanennyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesített szegények száma volt 423, október hóban felvétetett 8, maradt e hó végén 431. A város közönsége által tar-tott árva- és lelenoz gyermekek száma volt 58. Nem a város közönsége által tartott dajka-ságba adott gyermekek száma volt szeptember hó végén 126, októberben bejelentetett 7, any-jának visszaadott 1, maradt e hó végén 132. Tíz 2 esetben volt.

A köz s é g i b í r ó s á g n á l elintézet-len maradt szeptember hó végén 146 ügy, ok-tóberben befolyt 1008, összesen elintézés alatt állott 1054, ebből elintéztetett 1043, tárgyalás alatt maradt 111, végrehajtás foganatosítat-tott 124.

A k a t o n a - ü g y e k szabályszerűen ve-settetek. Tartózkodásra és távozásra jelentke-sett 258 kőzöshadsergeből és 103 honvédtar-talékos. Utóállított 2 helybeli illetőségű had-köteles. Onként besoroztatott 7. A póttarta-lékos áthelyeztetett 3. A honvédek ellenőrzési szemléje október 2. és 3. napjain, a népfelke-lőké pedig október 7—14 napjain tartatott meg. A háztulajdonosok terhére elszállásoltatott 1 altiszt és 86 legény. A város terhére vendég-lőkben elszállásoltatott 1 tábornok, 6 törzs-tiszt, 16 főtiszt, 15 kinstári ló. Előfogat kiál-lított 4.

Az u t a k és u t o z á k javítására és fedanyag beágyazására felhasználgatott 509 kézi közmunka napszám. A vízesi utra a su-zott kavics kihordása befejeztetett. A libás dűlőbeli uton a földmunkák elkészítették, a fedanyag kihordása és beágyazása befejezte-tett. A másodrendű törvényhatósági utak épi-tési munkálatai folyamatban vannak. A kapa; Nagy Sándor- és választó-utazákba a szükséges rostálatlan kavics kihordatott. A Salacz Gyula utozában az asphal gyalog járó és az asphal makadám kősi ut burkolat készen van. Az árva-ház udvarának oszternázása és átkövezése a befejezéshez közel áll. A vasártéri vendéglő fedel á á hozatott. A vízvezeteki viztorony kivéve a belső berendezéseket s a léposóket, készen áll, a vízvezeteki csövekkel össze van kötve és működik.

Az a d ó b e h a j t á s eredménye a kö-vetkező volt: Befolyt állami adó 16539 frt 1 kr, leiratott 73145 frt 94 kr, összesen 89684 frt 95 kr, hadmenteségi díj 823 frt 64 kr, le-iratott 4 frt, összesen 827 frt 69 kr, jog és bélyegilleték 4196 frt 9 kr, községi adó 6222 frt 64 kr, leiratott 40917 frt 58 kr, összesen 47140 frt 22 kr, utadó 894 frt 82 kr, leiratott 87 frt 51 kr, összesen 982 frt 84 kr, átírási díj 602 frt 39 kr, iparkamarai díj 180 frt 29 kr, idegen közadó 626 frt 33 kr, leiratott 1756 frt 84 kr, összesen 2383 frt 17 kr. Az árva-pénztár forgalma volt bevételben a múlt havi maradvánnyal együtt 28352 frt 74 és fél kr, kiadás volt 13494 frt 52 kr, maradvány 270028 frt 21 és fél kr. A hési pénztár bevétele volt 59582 frt 62 és fél kr, kiadás 41963 frt 27 kr, maradványa 17619 frt 35 és fél kr. Az ut-építési alap bevétel volt 3369 frt 66 kr, ki-adása 1128 frt 16 kr, maradvány 2241 frt 50 kr. A védgát építési alap állása volt 3652 frt 80 és fél kr.

A külfönte alapok bevétele volt 341239 frt 25 krajczár, kiadás 21949 frt 60 és fél kr, maradvány 319289 frt 64 és fél kr, köve-

zetvám befolyt 3054 frt 6 kr, helypénz 3075 frt 92 kr, összesen 6129 frt 98 kr, kiadás volt 960 frt 75 kr, maradt tiszta jövedelem 5109 frt 23 kr.

A m é r t é k h i t e l e s i t é s i hivatalnál hitelesített 86 darab folyadékmérték, 1164 darab hordó, 74 darab száraztárgymérő, 4 da-rab mérleg. Hitelesítési díj befolyt 485 forint 36 kr.

Az állategészségügy kielégítő volt. A ser-tések között aug. eleje óta uralkodott sertés-véss járvány októberben megsejnt.

Aradon, 1896. évi nov. hó 7-én.

SALACZ GYULA s. k.
királyi tanácsos, polgármester.

Folytatólagos tárgysorozata

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1896-ik évi nov. hó 11-ik napján dél-után 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlése-ben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

18. A tanács jelentése a város részére a jövő évben szükséges fenyő- és tölgyfa anyagok szállítása iránt tartott árjegyzék jóváhagyása tárgyában.

19. Ugyanaz a városi szegények házában elhelyezett vagy a rendőrség által letartóztatott egyének részére 1897. évben szükséges kenyér-nek szállítása iránt tartott árlejtés eredményéről.

20. A tanács jelentése a város részére 1897 évben szükséges vasanyagok szállítása iránt tartott árlejtés eredményéről.

21. U. az Erdei Miklóssal a körösvölgyi vasút 2 sz. őrháza és az ötvenes-ut mellett fekvő 2^{817/1100} hold föld bérbeadása iránt kötött szer-ződés jóváhagyása tárgyában.

22. U. az Reininger A. S. által bérelt felső maros-parti falerakó helyek bérletének meghosz-szabbítása iránti kérvényére.

23. U. az Szecszánszky Dusánnal a gulya-legelőbeli 33. számú 5 hold. Kiss Jánossal a ménesvölgyi 2. sz. 25 hold, földbérlete iránt kö-tött szerződés jóváhagyása tárgyában.

24. U. az a város tulajdonához tartozó az Arad Gájban a magyar-utca végén fekvő 1^{48/1600} hold területű üres telek eladása iránt tartott árveres eredményéről.

25. U. az a város tulajdonához tartozó nagy-legelőbeli 93 számú 5 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

26. U. az Jug György és Dreccsin György-nének haszonbérleti összeg leszállítása iránti kérvénye tárgyában.

27. U. az Friedmann Lajos volt városi haszonbérlnök az árok készítése kötelezettség alól való feimentése tárgyában.

28. Az igazoló választmány jelentése a város törvényhatóságánál 1897-ben üléssel és szavazattal bíró legtöbb adót fizető törv. hat. bizottsági tagok megállapított névjegyzékének tudomásul vétele iránt.

29. A nagymélt. m. kir. belügyministerium rendelete a nyugdíj szabályrendelet módosítása iránt hozott közgyűlési határozat kihirdetése tárgyában.

Arad, 1896. november 9.

Kiadta
INSTITORIS KALMÁN,
főjegysé.

IDŐJÁRÁS.

Légyemés: reggel 7 órakor 757.5 milliméter, déli-után 3 órakor 758.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óra-kor C° + 12.3, délután 3 órakor C° + 14.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 1, délután 3 órakor K. 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az elő-bi 24 órában: 13 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a 7. ai napra a következő időjárás várható:
— November 10. —

Enyhe. — Ködös. — Nyugaton csapadék.

HIREK.

November 10. Kedd. Róm. kath. naptár: András. — Protestáns naptár: András. — Görög-keleti naptár (októ-ber 29.): Anastasia. — A nap két 6 óra 59 perczkor, — nyugszik 4 óra 28 perczkor. — A hold két 12 óra 56 perczkor, nyugszik 6 óra 3 perczkor.

November 11. Aradváros közgyűlése délután 4 órakor. Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap dé-lőlőt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsey-könyvtár nyitva van aszerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—2 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	6.05
" svv. de.	11.30	" svv. da.	8.55
" tv. da.	3.58	" gyv. este	6.52
" svv. este	9.55	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	" svv. este	8.47
Tóváros svv. reg.	6.30	Tóvárról vv. reg.	6.54
" svv. da.	4.30	" gyv. reg.	8.08
" gyv. este	7.02	" tv. de.	10.50
Debrecenre vv. da.	2.30	" svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	8.20	Radnáról tv. da.	8.12
" svv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.48
" vv. da.	5.—	" svv. da.	8.44
Szegedre svv. reg.	4.45	" svv. este	10.55
" svv. de.	3.46	Szegedről svv. de.	8.45
" vv. da.	4.10	" svv. este	6.42
M.-Halmágyra svv. reg.	6.35	" svv. éjjel	10.25
" vv. de.	11.55	M.-Halmágyról svv. de.	8.08
" svv. da.	4.50	" vv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. da.	2.30	" svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. da.	12.30

A víz ára.

— A jogügyi bizottság ülése. —

Arad szabad királyi város jogügyi bizottsága Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármesteri elnöksége alatt tegnap délután 4 órakor ülést tartott, melyen a vízvezetési víz ára tekintetében a társulattal létrejött differenciák ügyében határozott. Az ülésen jelen voltak: Institóris Kálmán főjegyző, Mülek Lajos dr., Barabás Béla dr., Perger János dr. főügyész, Marschall Lajos dr., Szilágyi Ede dr., Mandl Vilmos dr., Péterffy Antal, Vajda István, Robitsek Agost, Visser Péter, Steinhart Mór dr., Hász Sándor, Winter Adolf dr., Reichel Károly alügyész, Kremer János.

Salacz Gyula elnök üdvözlővén a bizottságot, az ülést megnyitja. Az ügy állását a következőkben vázolja. Arad szab. kir. város a társulattal szerződést kötött, melyben vagylagosan a mesterségesen szűrt víz árát 2 krajczárban, a természetesen szűrt vizet 1 krajczárban szabja meg. A város 1894. évben 27/94. számú határozatában a mesterségesen szűrt vizet fogadta el. Időközben a társulat egy jó kutat találván, az iránt irt fel a miniszterhez, hogy az ülepítő medenczét mellőztessék. A miniszter ezt nem engedte meg, ekkor a társulat szakértő kiküldetését kérte a Farkas Kálmán kir. főmérnök küldetett ki a vizsgálat megejtésére, a vizsgálatról szóló jelentés eredményéhez képest aztán a miniszter rendeletében kimondja, hogy a mesterségesen szűrt vizet meg nem engedi, mert az a víz jóságára káros s ennél fogva csak a mesterségesen szűrt vízre megállapított egy krajczár szedését engedje meg. De a társulat a város határozatát kézhez vévén, már megtette kiadásait, a szükséges műveket létesítette s ragaszkodva a szerződéshez, a mesterségesen szűrt vizet s az erre megállapított 2 krajczár szedéséhez ragaszkodik, de megjegyzi, hogy amennyiben a víz szolgáltatás tekintetében tájékozva lesz, kedvezményes árat fog megállapítani.

Mülek Lajos dr.: A társulat beadványában jogait a szerződésre alapítja s így a bizottság e kérdésre mindaddig alapvető határozatot nem hozhat, míg a szerződést teljesen nem ismeri. Szükségessé válik tehát a szerződésnek a társulat beadványának s egyéb okmányoknak kinyomtatása és a tagok közti szétosztása, mert csak így adhat a bizottság oly véleményt, mely jogosan döntő lehet az ügyre.

Szilágyi Ede dr. pártolja Mülek indítványát, de homályosan emlékszik a szerződés egy oly pontjára, hogy a társulat hamisítatlan jó vizet tartozik adni. Már most, mintán a miniszter szerint „jó víz” csak a természetesen szűrt víz lehet, valjon a mesterségesen szűrt víz adása által megfelel-e a társulat a szerződésnek?

Steinhart Mór dr. Hogy a miniszter a társulat álláspontját, hogy mi szűrt vizet akarunk, jóvá hagyta volna, nem áll, mert a kérdés felett a miniszter csak most döntött leiratával. Másodszor a társulat a két krajczárhoz csak úgy formálhat jogot, ha a mesterségesen szűrt víz megteremtéséhez szükséges költségeket kiadta volna, különben ragaszkodik Mülek indítványához.

Salacz Gyula azt mondja, hogy a miniszter a tervek jóváhagyásával impliciten jóváhagyta azt is, hogy szűrt vizet használtassék. A kérdést olyképp ajánlja megoldani, hogy szedjen a társulat két krajczárt s a város váltsa meg, ami egy félesztendő alatt nyélbej volna üthető.

Mülek Lajos dr. A megváltásba az esetre, ha a város pénzügyi viszonyai megengedik, örömmel megy bele, de akkor is szükségesnek tartja a szerződés ismeretét, mert a megváltásnál is fordulhatnak elő kérdések, melyekről dönteni kell.

Salacz Gyula ennél fogva kimondja a határozatot a következőkben: A város fenn tartja a természetesen szűrt víz számára iránti jogait, tudomásul veszi november hó 15-étől kezdődőleg az üzembe helyezést a két krajczár díj mellett, de egyszer s mindenkorra az üzembe helyezéstől számított egy évre a szerződést felmondja s megváltási szándékát ezzel kijelenti. A kormányhatóság rendelete tekintetében pedig a szükséges okmányok kinyomtatása és kiosztása után tett előtanulmányok után fog határozni.

— Személyi hírek. Lonovics József osanádmezei főispán, Meskó Sándor dr. alispán, Kristóffy József országgyűlési képviselő és Mayor Miklós vasárnap Aradon tartózkodtak s részt vettek az aradi és osanádi egyesült vasutak igazgatósági gyűlésén.

— A nagyhalmagy-brádi vasut. Az aradi és osanádi egyesült vasutak nagyhalmagy-brádi vonala közel van a befejezéshez. Az utolsó munkálatokat most teszik ezen a szakaszon, a mely Aradot s a megyét Erdélylyel hozza összeköttetésbe s előnyös helyzeténél fogva egyike lesz a legforgalmasabb vonalaknak. Mint értesülünk, e vonal közigazgatási bejárása november 30-án meg végbe, ünnepélyes megnyitása pedig december 1-én történik a közlekedéstudományi minisztérium képviselőjének jelenlétében.

— Ováció a püspöknek. Dessewffy Sándor osanád-egyházmegyei püspök a napokban érkezett titkára kíséretében Budapestről Makóra. A főpap egészségi állapota nem volt oly aggasztó, mint ezt a lapok írták. A püspök immár egészséges és e hó 11-én vonult be Temesvárra püspöki rezidenciájába. Akkor rendezti ugyanis a megyei papság azt az ovációt is, melyet valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezetése alkalmából terveznek. — A püspök azóta nem volt Temesvárról s így nagy ünnepséggel készülnek fogadni, mely után az aulában az egyházmegye valamennyi esperese a papság üdvözlő hódolatát fogja tolmácsolni.

— Változás a vasutnál. A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének egyik rokonszenves felügyelőjét, Szentgyörgyi Elek vontatási főnököt a szombathelyi üzletvezetőséghez helyezték át s helyét Korbuly főfelügyelő foglalja el. A távozó felügyelő s az új vontatási főnök tiszteletére ma este az államvasuti tisztviselők bankettet rendeznek a „Központi szálló” éttermében.

— Az adófelosztási bizottság tegnap reggel megkezdte működését Nacstnébel Odön felszólamlási bizottsági elnök lakásán,

melyen az adókvető bizottság határozatai ellen beadott felebbesések felett az másodfokban határoznak.

— Az arad-csanádi vasutak igazgatósága vasárnap délelőtt ülést tartott, melyen több, a vasut belügyeit illető fontos dolgot intézett el. Ezek közül megemlíthetjük azt a határozatot, hogy az igazgatóság a guahonosi csementgyáras oszosi kőbányához bérbeadását mondotta ki.

— Jubiláló egyház. Félézázados fennállását ünnepelte meg vasárnap délelőtt az aradi ág. evangélikus egyházközség méltó fényvel és ünnepélyességgel. Az ünnepély az imaházban folyt le, melyet az alkalommal szüntől megföltöttek a meghívott vendégek és a hívek. Az első padsorokban foglaltak helyet Institóris Kálmán főjegyző, Varjassy Lajos gazdasági tanácsos és Vannay Gyula aljegyző a városi tanácsképviselőiben, Szathmáry Gyula alispán a megye képviselőiben, Kristóffy János és Marschall Lajos dr. a kereskedelmi kamara képviselőiben, Vajda István dr. a reformált egyház nagyküldöttsége élén, Bing Vilmos az izraelita hitközség képviselőiben, Hász Sándor az evangélikus egyház presbiteriuma élén s még számosan. Délelőtt 10 órakor vette kezdetét az istentisztelet, egy szép egyházi dallal, mely után Csepreghy György fazekasvarsándi lelkész mondott egy szavhoz szóló imát. Egy egyházi dal éneklése után Frint Lajos lelkész méltatta lelkes szavakban az ünnepély magasztosságát. Végül Gálk Mátyas apateleki lelkész mondott áldást az oltár előtt, mire az „Erős várunk” szép dallammal az ünnepély véget ért. Délben ötven terítékű díszebéd volt a „Központi szálló” éttermében, melyen egymást érték a felköszöntések. Hász Sándor kir. tanácsos egyházi felügyelő a királyra, Frint Lajos lelkész egyháza jövőjére, Abrai Lajos a felekezetek együttes működésére, Csécsi Imre az evangélikusok felügyelőjére, gondnokára s összes tisztviselőire ültette poharát. Szóltak még Institóris Kálmán főjegyző, ki Nikodém Jánosra, Pekár Károly az egyházra, Csepreghy György az egyházra, Institóris Kálmán a sajtóra, ültetve poharukat. — Délután 4 órakor ért véget a bankett, melynek sikere Tedeshi Viktor és Obetko Kálmán rendezői ügyességét.

— Neufeldt Károly svéd konzul, az aradi és osanádi egyesült vasutak, és a Waitzer János féle vaggongyár igazgatója vasárnap városunkban időzött.

— Az elpusztult szőlők gyors és sikeres fölújítását minden kitelhető módon elő óhajtván segíteni a földmívelési miniszter, intézkedni szándékozik aziránt, hogy az állami erdőkben a szőlőkarók ezentúl nagyban termeltesse, nek s azokat jutányos áron, sőt egyes esetekben ingyen is kioszassák. A miniszter a vinkovcei főerdő-hivatalnál a vasuti bükkfalpa készítésének, az ungvári és nagybányai főerdő-hivataloknál pedig a tűzifa termelésének jelentékeny mérvű fokozását is elhatározta.

— Kitüntetett ezredes. A király királyi Agoston Elek ezredes, a budapesti 1. számú pótlóvasó bizottság elnökét a 3-ik oszt. vaskorona renddel tüntette ki. Agoston Elek ezredes e kitüntetésének bizonyára számosan örülnek, mert Aradon léte alkalmával, általában szeretett tagja volt a társadalomnak.

— A hírlapírói kör vagyona. Az aradi hírlapírók és írók köre a felosztás alkalmából lapunk felelős szerkesztőjét birta meg azszal, hogy Brankovics György volt elnök és ideiglenes pénztárostól az egyesület vagyont vegye át s szolgáltatassa oda a Kölcsey-egyesületnek. Erre vonatkozólag az alábbi nyilvános nyugtát vettük:

Az aradi hírlapírók és írók köre legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén, felosztása foly-

tán, elhatározta, hogy összes vagyonát a majdan építendő kultur-palota építési alapja javára adományozza. E célból Vass Géza ur a Kölcsey-egyesület múzeum-bizottságának a következő tárgyakat adta át: 1. drb. 247 frt 17 król szóló takarékpénztári könyv, 1 drb. 200 koronáról szóló Aradmegyei takarékpénzt. záloglevél 1. drb 45 frtról szóló magán kötelezvény 48 drb különféle butor. Ezek átvételét eszenel nyilvánosan nyújtotta Vass Arpád múzeum biz. elnök, Lendvai Sándor múzeum biz. pénztáros.

— A kereskedők köre hangversenye. Az aradi kereskedők köre a napokban megtartott választmányi ülésén elhatározta, hogy f. é. december hó 5-én egy hangversenyyel és táncozással egybekötött házi estélyt rendez, mely célra az ujonnan épült „Központi” színház díszteremét sikerült megnyerniök. Belépti díj nem lesz, azonban csak a kör tagjai, azok családjai és tagok által bevezetett vendégek vehetnek részt az estélyen.

— A csendőrség köréből. Lipovicsky Pál ősz. és kir. tartalékos hadapród, a ki jó sikerrel letette a csendőrtiszt szakszolgálat, őrmesterré léptették elő a szakasparancsnok helyettesül. A rada osztották be.

— Ujjonozok esküje. Vasárnap délelőtt 8 órakor esküdtek törtenlen hűséget a császárs és király lobogójának az októberben bevonult ujonozok. A 33-ik gyalogszereg, a 3-ik Hadik huszársereg és a kassai katonai tisztség reggel fél 8 órakor már elhelyezkedett a vártemplom előtti díszterem. A szakadó eső tolytán sátrat az alkalommal nem állítottak fel, hanem a templomban volt az istentisztelet, melyet Allerdorfer Julián katonai lelkész mutatott be. — Miso után a legénység anyanyelvük szerint csoportosítva tette le az esküt. A magyar és német ajkúakhoz az esküt megelőzőleg Allerdorfer lelkész beszédet intézett, figyelmeztetve őket az eskü jelentőségére, a román ajkúakhoz Ciora mikalakai lelkész intézett pár szót. Az eskü szövegét a magyarok előtt Baits Károly kapitány, a németek és románok előtt John Jenakie kapitány olvasta fel, melyet a legények utána mondtak. Az eskü után az összegyűlt csapatok Spiegelfeld József báró vezérőrnagy dandárparancsnok előtt díszelvonulást tartottak.

— Gyógyszertári jog átruházás. A belügy-miniszter Révész Odón gyógyszerésznek megengedte, hogy Szent Erzsébethhez özimzett gyógyszerészre tulajdonjogát Láday Antal okleveles gyógyszerészre átruházhassa.

— Honvédek utószemléje. Azon tartalékos honvédek, a kik az e hó másodikán és harmadikán tartott szemlén meg nem jelentek, a hó 11-én Lugoson tartoznak utószemlére jelentkezni.

— A női ruha reformja. Berlinben egylet alakult a női ruha reformálására. Az egylet élén Prouls törzsorvos áll, ki azt ajánlja, hogy a nők alszoknya helyett nadrágot hordjanak. E nadrágok melegebb kelméből készítendő, de a felső szoknya megmarad fölötte. Sok nő már így öltözködik. E felső szoknya rövidebb, mint az eddigi szoknya, a járását tehát sokkal könnyebb teszi és nem kavarja fel a port. Ez a női ruhareform tehát, ha általánossá lesz, egészségi szempontokból is hasznára fog válni az emberiségnek.

— Radnai szenzáció. Egyébről sem beszélnek mostanság Radnán, — írja levelezőnk — mint egy titokzatos, idegen uri asszonyról, ki 4 éves kis leánykáját elhagyta egy özigányleánynál és maga pedig úgy eltűnt, hogy hírére sem hallották azóta. A rejtélyes esetet Maja a Mária solymosi özigányleány úgy adja elő, hogy amint a minap este a radnai vasúti állomáson ácsorgott, egyszerre hozzá lépett egy uriasan öltöztetett, kit ő soha azelőtt nem látott, s kis leánykáját kezébe adva arra kérte, hogy vigye el Mairovitz Mór házához, ahol már várnak a gyermekre. A özigányleánynak eszébe sem jutott, gyanakodni az uri asszonyra, s ölébe fogva, a kis leányt, el vitte oda, a hová küldték. Nagy volt azonban a leány meglepetése, midőn Mairovitz Mór házában azzal fogadták, hogy ő a kis leánykáról semmit sem tudnak, hát legokosabban teszi

ha mindjárt vissza viszi annak a ki adta. A derék özigányleány nagy sietve vissza is ment a gyermekkel az állomáshoz, de akkor már a titokzatos uri asszonyak hűlt nyoma sem látszott. Az esetet nyomban feljelentette a hatóság, s itt meg is indították a nyomozást, a rejtélyes asszony azonban máig sem került még elő. Most azon van a szolgabíró, hogy a leánykát bejuttassa valami lelenőzháza.

— Szerencsétlenség. Hangrad György 20 éves aradi fiú vasárnap a Neuman testvérek simándi uti gyártelepén egy dugót akart egy nagy kádba beverni, s a munka hevében lábát hátravetette, hogy azzal is fokozza a kalapács ütőerejét. A háta megett lévő felhúzó gépiát elütötte s nem ugyan veszélyes, de elég komoly sebet ütött rajta. A kórházba szállították.

— Új szivarok. Legközelebb egy új fajta virginia szivar fog forgalomba hozni, amelyet mint értesülünk, a kincstár 4 krajczáron fog árúsitani. A szivaroknak igen tetemes a formája és a kiknek kóstolni alkalmuk volt, igen dícsérőleg szólnak róla. E szivar fajtából a kassai dohánygyárban több mint 100 ezer drb van már készletben.

— Jótékonyág. Az aradi szegénytanulónak az elmúlt a héten a következő igen tisztelt jótévként voltak. özv. Boros Bénéne urnő egy kis bődön zsirt egy zsák burgonyát, Hornay Károlyné urnő egy zsák burgonyát, 10 liter zabot, 10 liter lencsét; Rónay Ernő (Zombor) ur 6 zsák burgonyát és Hirschl Zsigmond ur s neje 5 frtot voltak szivesek egyesületünk istápolójai javára adományozni. Midőn a fent megnevezett emberbarátoknak jószágukért ez uton is köszönetet mondunk, tisztelettel kérem az Aradvárosban és Aradmegyében lakó gyermekbarátokat, sziveskednének az ideitől beállítással is elhagyott árva kis gyermekeinket boldogító szeretetökben részesíteni. A leghálásabban köszönjük meg a legkisebb adományokat, különösen az ideitől beállított midőn több és több árva és elhagyott kis lélek kér fájdalmára gyógyírt. Köszönettel fogadjunk bármely élelmiszert (babot, zsirt lisztet, burgonyát, lencsét hagymát stb.) tüzei anyagokat vagy pénzübeli adományt. Az adományokat kérjük Kovács Vincze egyesületi titkár ur címére (polgári fiúiskola a) elküldeni. Aradon, 1896. nov. 7. kiváló tisztelettel Hausner Károlyné egyesületi elnök.

— Köszönet. Az elmúlt héten a következő nemeslelkű emberbarátok emlékeztek meg a népkönyvtárról és küldték be kegyes adományait: özv. Boros Bénéne urasszony 8 l. zsirt 1 zsák krumpit. Schlesinger Lódné urasszony (Makó) 1 zsák zöldséget. Mandl Mórné urasszony 25 kötet petrezselymet, 10 kötet sárgarépát, 50 k. sellert 4 k. vörös — és 4 k. fokhagymát. Dr. Rosenberg Sándorné urasszony 5 frtot özv. Steinitzer Pálné urasszony 5 frtot. Révész Adolfné urasszony 6 frtot. Seidner Bernádné urasszony 10 frtot. Midőn a nemeslelkű adakozóknak e helyen köszönetet mondunk egyszerűsággal kérjük a többi kegyes emberbarátokat is szives támogatásért. A népkönyvtár bizottság nevében Neuman Farkas Mária.

— Névváltoztatás. Spitzer Zsigmond aradi illetőségű, pinosér vezetéknévét belügyminiszeri engedéllyel „Virágh”-ra változtatta.

— Levelelőkeket küldtek a szegény tanulók részére: Bakonyi Kálmán 1100, Nálík Rezső 700, Lang György 1300, Welber Janka (Buttyin) 1 katulya szivarveget, Deutsch Bernát ócska cipőket, Tedeschi Viktor 2 skatulya szivarveget, Csedik Zoltán 500, Kelemen Kálmán 130, Keller Benke 10 dgr. sziv. veget, uttelepi közs. iskola 1000, összesen: 4730. Csik János, egyesületi gazda.

— Rövid hírek. Görömbölyön a katólikus templomba tolvajkulcsosul betörtök, nagy értékű arany, ezüst egyházi szereket vitték el. A rablókat a csendőrök nyomozzák. A brüsszeli temetőben mindesentek napján nem volt elhagyott sir annál, a melyben egy sokat ünnepezt, szinte istenített férfit aluszása örök álmát. Egyetlen koszorút, egyetlen virágot sem helyeztek el a Boulanger sírjára. — A Vézuv környékén a lakókat nyugtalanítja az a hír, hogy a lávakitörések abból a kráterből, a mely tavaly nyílt meg, erősbödnök. Svájcából, Laysin-ből (Vaadt kanton) jelent egy távirat: Burnier drt, az itteni szanatórium orvosát az intézet egyik ápolója, egy lengyel ember négy revolverlővéssel megölték. — Athénból sürgönyzik, hogy Zante szigetén teg-

nap reggel 3 órakor erős földrengést éretek, mely azonban kárt nem okozott.

HYMEN.

Ujlaki Sámuel Oroszházáról eljegyezte Aradon ösv. Weiszné urnő kedves és művelt leányát, Vilma kisasszonyt.

GYASZROCVAT.

† Bejczy Jánosné elhunytáról vettük az alábbi gyászlapot: Bejczy Arpád és neje szül. Schöffer Amália a maguk, valamint nagybátyja Blum István, neje és gyermekei, nemkülönben számos rokon, ismerős és jóbarátok nevében is mélyen megtört szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett édes anya, anyós, testvér, sógornő, nagynéne, rokon és barátinó Bejczy Jánosné szül. Blum Paulina, 1896. évi november hó 9-én, hajnali 4 órakor, életének 60-ik évében, szívvelhűdésben elhunyt. A boldogultnak földi maradványai november hó 10-én, d. u. 8 órakor fogtak Szarvas-utasa 1. számú házból az ágost. evang. hitv. egyház szertartási szerint tartandó ima után a helybeli felső temetőben lévő családi sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Nyugodjék csendesen! Arad, 1896. november 9.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A korcsolyázó egyesület ülése. Az aradi korcsolyázó egyesületnek vasárnapra hirdetett közgyűlése a szabadelvű párt közgyűlése folytán meg nem tarthatván az, elnökség a jövő vasárnapra hívta egybe az egyesület tagjait.

(*) Az aradi kerékpár klub választmánya ma kedd este 9 órakor a Vas szállodában levő klubhelyiségben ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjai ez uton is meghívattak. Tárgysorozat: a múlt ülés és a szep. 13-ki verseny jegyzőkönyvei, változás a tagok névsorában, a tagok felvétele, pénztáros jelentése, a versenypénztár számadásai, az ideitől turakönyvek lezárása, a kiűzendő pályadíjak megállapítása, a jövő évi turakönyv, indítványok.

(*) Hadászok gyűlése. Az aradi hadászeget vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott Berán Antal elnöklete alatt, melynek két fontosabb tárgya volt: a belügyminiszter rendelete melylyel a hadász egyenruhákra nézve állapít meg szigorú szabályokat s az alapszabályok egyes pontjainak módosítása. Az első pontra nézve a közgyűlés elhatározta, hogy a hadasgyan egylettel karöltve küldöttségileg felkéri Hieronymi Károly aradi képviselőt miszerint a miniszternél a rendelet megfelelő módosítása iránt járjon közbe. A küldöttség tagjain kiküldtek: Berán Antal elnök, Keppich Zsigmond alelnök és Kaimár Nándor titkár. A második pontra nézve az alapszabályokat oda módosította, hogy tagok népfelkelők is lehetnek, ellenben nők az egyesületi tagságból kizáratnak.

TANÜGY.

A tanítóegyesület elismerése.

— Saját tudósítónktól. —

Az „Aradvidéki tanító-egyesület” ideitől eddigi közgyűlése, melyet Borosjenőben tartott, tagjainak jelesebbjei közül a kiválóan érdemeseket közlekedéssel s egyhangulagtiszteletbeli tagjainul választotta, emelni akarván az által is üléseinek értékét, de egyuttal hálósan is kívánt megemlékezni azon buzgó s az egyesületnek mindenkor díszére való tagjairól, kik önzetlen munkásságuk által az oktatásügy emeléséhez jelentékenyen hozzájárultak.

Az egyesület központi választmánya teljes számban vasárnap d. e. adta át Mátyásnak, ki örökös tiszteletbeli elnöknek és dr. Múlek Lajosnak, ki tiszteletbeli tagnak választott, a dísz oklevelet. A tekintélyes számból álló küldöttséget Bruch Alajos, egyesületi elnök vezette s előbb Mátyásnak, onnét pedig Múlekhez menve, nyújtotta át a szép kivitelt okmányt és jegyzőköny-

vet talpra esett s alaposan átgondolt beszéd kíséretében.

Ugy Múlek Lajos, mint Máday Máday Mátya meghatottan mondta köszönetet az őket ért kitüntetésért, hangsúlyozván, hogy eddig kifejtett ténykedésekre fokozólag hat az egyetület elismerése, s az oktatás ügynek jövőre is buzgó apostolai kívának maradni s minden erejükkel azon lesznek, hogy a tanügy, valamint annak lelkes munkásai az őket méltán megillető pozícióra jussanak.

MULATSAGOK.

(=) Dalestély. A „Szárnyas kerék dalkör” mely ez év folyamán többször bemutatta szabatos és versenyező működését, mint érteztünk, legközelebb a „Fehér Kereszt” nagytérképén fog hangversenyezni. Valóban kíváncsot volna, ha a törekvő dalkört az alkalomkor minél nagyobb közönség látogatná meg. A dalkör tagjai, — az arad-ösztádi vasutak műhelyében alkalmazott — munkások, kik a napi munka bevégeztével tartják dalóráikat. Tehát annál is inkább elismerjük e kör működését, mert a mai szociális világban mint a fehér holló tűnik ki a munkásoknak ilyen cél iránti törekvése. E dalkör Kereszt Ferencz buzgó vezetése mellett működik szerencsével.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Mintaférj, vígjáték (először.)
Szerda: Mintaférj, vígjáték (másodszor.)
Csütörtök: Elizondói, Varázshegedű, Galathea, operettek.
Péntek: Vigécek, életkép.
Szombat: Dóra, színmű.
Vasárnap: Királyné dragonyosa, operette.

Eibenschütz Ilona hangversenye.

(Sz. Zs.) Csak félig telt meg vasárnap délután Eibenschütz Ilona zongora hangversenyén, a szezon első hangversenyén a Krispin terem. A kik ott voltak, — helyi zenei életünk hivatalos férfiai mellett legnagyobb részt szép asszonyok és leányok — a műsor első számának meghallgatása után sajnálkozva állapították meg ennek okait és megegyeztek abban, hogy ha a művész mai sikere után egy újabb hangversenyt rendezne minálunk, lelkesebb publikuma akkor sem lenne ugyan, de a terem minden bizonynyal kicsiny lenne az érklődők befogadására.

Eibenschütz Ilona vasárnapi sikere annál nagyobb volt, mert valósággal meglepetés számba ment; s mert ez így volt, mert a művész neve nálunk eddig nem volt közforgalomban, ezért volt, hogy zene kedvelőink nagy seregéből csak annyian verődtek össze meghallgatására, a mit újságíró nyelven a nem nagy, de válogatott közönségnek neveznek.

A fogadtatás obligát tapsait az első ütemek után az igaz érklődés váltotta fel és nagy gyönyörűséggel láttuk a sok kíváncsi női fejet, a mint élvezettől ragyogó arccal nézi a művész kezét és arczát, a melyen játéka közben valami öntudatlan mámor ül, tekintete maga elé irányul egy pontra, ahol mintha festet látta volna azokat a gondolatokat, melyeket művészete hangjai varázsolnak elé.

Es a tapsok, melyek a Schumann „Symphonische Etuden”-je után felhangzottak, csak viharosabbakká lettek a Scarlatti Allegroja után s a Chopin Scherzo-jának elhangzásával a művész háromszor való megjelenése után sem szüntek meg mindaddig, míg újból a zongorához nem állt. Es így meg kellett toldania játékát a műsor teljes lejátszása után is egy számmal.

Az elismerést csak fokozta a művész azzal, hogy műsorát a legváltozatosabban állította össze, bemutatván tehetségét minden oldalról, s míg egyik számban technikájának kiváló fejlettségéről tett tanúságot s a leg-

tiestábban pergő futamokat hallatta, más számban ismét az érzések mélységével fogta meg hallgatói szívét.

A billentyűkön való feltétlen uralkodás mellett annyi lélek, annyi szín volt mindvégig játékában, hogy a közönség egy egész órán át szakadatlan figyelemmel hallgatta, ami dícséretnek éppen nem utolsó egy oly hangversenyen, amelyen a művész csak egymaga szállt síkra a hallgatóság érklődéseért és tapsaiért.

A vigécek.

— Nov. 9. —

(Sz. L.) Kövessy Albertre soha sem fogunk hivatkozni az irodalom professzorai, mikor a színműről tartanak előadást. O nem dolgozik a halhatatlanságnak, hanem a szebének. Zsebszínműírónak azonban határozottan ügyes. Minden nyárára szállit Feldnek a színpadra egy darabot, melyből két-három ezer forint jut az ő szebének is. Tavaly „Goldstein Számi”, az idén a „Vigécek.”

A tantiemen felül Kövessynek kijár a vidéki direktorok hálája is. Ezek az urak hálásak azért, hogy kapnak darabot annak a közönségnek, mely nem nagy véleménynyel van a halhatatlanságra pályázó művekről. Mert ez a halhatatlanság teli tudóval lélekös közönség nagy többségben van és a maga szapora koronával teszi lehetővé, hogy időnkint a „kicsiny, de válogatott közönség” is megkaphassa a maga kalácsát.

Leeska is a Kövessy tisztelői közül való, a mult havi deficiájának elttűntetésére ugylátzik igen jó sluszt köt a vigécekkel.

Vasárnap zsufolt ház, tegnap is igen nagy közönség kacagott és tapsolt a kereskedelem reptő komikusainak. Mert sok komikumra való anyag van a vigécekben, kiket Kövessy jó szemmel figyelt meg. Általában elismerni való tulajdonsága, hogy van érzése a komikus típusok iránt és okosan megkülönbözteti jellemző tulajdonságaikat. Csínálni azonban mit sem tud velük. No de hiszen ha tudna, akkor nemcsak zsebszínmű író volna.

A darab meséjéről nem is kell beszélni: stíluslenség. De olyan, a melylyel a színészek megkacagathatják a jó embereket. Ez sikerült a mi színészeinknek is.

A vigécek között igen jók voltak Tompa is, Nyáray, de meg lehetett elégedve kinek-kinek a háza Iványival, Szendréivel és Rónasséki jó apa volt, kivel nemcsak a lányai voltak megelégedve, a lányai Bon-tai Boriska és Mészáros Giza is tetszettek a közönségnek, mely a „jambó” immár nem egészen idegenül hangzó dallamait Déri előadásában többször megismételte. Nagy tetszést aratott a oziki-ozaki eléneklésével Szabó László kinek kellemes, iskolázott hangját nagyobb szerepekre is felhasználhatná az igazgató.

* Színházi hírek. Ma kerül először színre színházunkban, a fővárosban zajos sikert aratott párisi bohózat: a „Mintaférj” melyet Valabreque Albin írt. A darabban a főbb szerepeket Bácsné, Horváth, Mészáros, Fóthy, Rónasséki, Tompa, Szendrey játsszák.

A darabot szerdán megismétlik. Csütörtökön színre kerül „Elizondói leány”, „Szép Galathea és Varázshegedű”. E három egy felvonásos operettekben mind az énekesnő valamint az egész operette személyzet lesz elfoglalva.

TÁVIRATOK.

A Kossuth-Ugron párbaj.

Budapest, november 9. (Saj. tud. táv.) A tegnapielőtt megtörtént Kossuth-Ugron párbaj már ma a törvényszéknek is dolgot adott. A törvényszék ugyanis elrendelte a vizsgálatot Ugron Gábor ellen párbaj vétség miatt. Kossuth Ferencz ellen, kit képviselői immunitása véd, csak azután teheti, ha a képviselőház mentelmi jogát felfüggeszti.

Merénylet a cárné ellen.

Lemberg, november 9. (Saj. tud. táv.) Kaukaziából ideérkezett hírek szerint a

czárné ellen merényletet kíséreltek meg. A pályán, melyen az udvari vonat haladt, csavarok, szögek meg voltak lazítva. Ha a vonat nyílt pályán idején meg nem áll, okvetlenül kisiklik. A nihilisták merényleténélk vélik.

Kiő legyen Bessarabia.

Bukarest, november 9. (Saj. tud. táv.) Politikai körökben arról beszélnek, hogy Románia Bessarabiát vissza akarja kérni Oroszországtól és ezíránt a kellő lépéseket az európai kabineteknél már legközelebb meg is teszik.

Kirabolt zárda.

Belgrad, november 9. (Saj. tud. táv.) A sveti petkai zárdat Paracsin mellett egy hat emberből álló rablóbanda megtámadta és teljesen kirabolta. A zárda apátja csak úgy menekült meg, hogy a bandavezérnél irgalomért esedezett.

A forrongó mozlímek.

Konstantinápoly, nov. 9. (Saj. tud. táv.) A törökök közt az izgalom nőttön nő. A mecsetekben titkos gyűléseket tartanak. Az ulemak és softák egy küldöttséget menesztettek a Scheikul-Islamhoz, oly kéréssel, hogy a veszélyeztetett vallást védelmezendő hívja fel az egyes mohamedánokat s figyelmeztesse azokat a közeli veszélyre. A küldöttség azon aggályának adott kifejezést, hogy az összes keresztény hatalmak csak azért szövetkeztek, hogy az izlamot Konstantinápolyból kiszorítsák.

Árviz.

Róma, november 9. (Saj. tud. táv.) A Tiberis hirtelen megdagadva Citadicastellonál kiöntött. Az ér több házat, a vasuti töltést, a vasuti hidat megrontotta, nagy fákat kidöntött. Négy ember a vízben lelte halálát, a mig az áradat visszatért medrébe.

Cettinjében házasodnak.

Szt-Pétervár nov. 9. (Saj. tud. táv.) Az hírlik itt, hogy Bonaparte Napoleon eljegyezte Annát, a montenegrói fejedelem leányát, az olasz trónörökösné hugát.

Az éhség.

Bombay november 9. (Saj. tud. táv.) Scholapurban az éhség miatt nagy zavargás ütött ki. A néptömeg megrohanta a gabnarakat, melyeket kirabolta. A fosztogatást a hatóság nem tudta megakadályozni. Az összeütközésben négy fosztogatót megöltek, hatot megsebesítettek.

A bolgár ügyvivő.

Szófia, november 9. (Saj. tud. táv.) Az eddigi bécsi ügynök dr. Stancioff hason minőségben Pétervárra helyettesített át. Bécsi bolgár ügynékké Sirmadzieff belgrádi ügynököt nevezték ki.

A bécsi rablás.

Belgrad, november 9. (Saj. tud. táv.) Az osztrák-magyar consulates megkeresése folytán az itteni rendőrség 500 frt jutalomból tűzött ki annak részére, ki a bécsi takarékpénztárnál 12.000 frt erejéig elkövetett csalót kézrekeríti.

Oroszimadás.

Belgrad, november 9. (Saj. tud. táv.) A Sofiából ideérkezett bolgár tanulók a szerb tanulókkal együtt nagyban tüntetnek Oroszország mellett. A király visszavonult Nisbe.

Türr tábornok az olasz királlyal.

Roma, november 9. (Saját tud. távirata.) A nápolyi herceg esküvője alkalmából Türr tábornok is az olasz fővárosban időzött. A király, külön kihallgatáson fogadta a tábornokot és megköszönte szerenese kívánatait.

— Tudom jól — nygomond, — hogy ön régi barátja atyámnak s mindig részvett családomban örömeiben.

A király ezután elismeréssel emlékezett meg a Budapesten tartott nemzetközi béke kongresszusáról.

— Rokonszenvezem ennek a kongresszusnak céljaival, szólott, mert Olaszországnak nagy szüksége van a békére. Egyébiránt most igen jó viszonyban vagyunk francia országgal, a mi a béke barátait bizonyára meg fogja örvendeztetni.

Türr tábornokot a montenegrói fejedelem is fogadta, még pedig mint régi jó barátot. Türr tábornokot 1860-ban Victor Emanuel idejében Cavour küldte Montenegróba és akkor az olasz kormány a tábornok javaslatára két hajórakomány gabonát küldött Montenegróba. Két évvel később, amikor a fekete hegyek lakói Törökország ellen hadakoztak, Türr tábornok ismét nagy szolgálatokat tett Montenegrónak. Nikita fejedelem azért a tábornokot mint régi jó barátját igen barátságosan fogadta.

Szerbek mozgolódsága.

Konstantinápoly, november 9. (Saj. tud. táv.) Hafiz pasa konovoi főkormányzó azon jelentése folytán, hogy Prirend vidékén gyanús mozgalmak észlelhetők, a szerb határ felé újabb török csapatokat szállítottak.

Görög hírek.

Athén, november 9. (Saját tud. távirata.) A király hosszas távolléte után jövő hét végén fog ide visszateérni.

A kamarát rendkívüli ülészekre egybehívták a hó 28-ára.

A kormányt hevesen meg fogják támadni azon magatartás miatt, melyet a krétai és macedonai kérdésekben tanúsított.

Athén, november 9. (Saj. tud. távirata.) Az „Akropolis” kijelenti, hogy azon esetre, ha Görögország Ausztria-Magyarországhoz csatlakoznék, ennek legelső sorban le kellene mondani Saloniki iránti aspirációjáról.

Hannoteaux nyilatkozata.

Paris, nov. 9. (Saj. tud. táv.) Ama nyilatkozattudomásul vétele, melyet Hannoteaux miniszter a francia képviselőházban tett, a szultán titkáriját Cambon nagykövethoz küldötte, a ki a Hannoteauxtól kapott utasítások értelmében hangsúlyozta, hogy mindenekelőtt szükséges, hogy a szultán oly rendszabályokat léptessen életbe, melyek alkalmasak a közvélemény megnyugtására. A párisi török nagykövet értesítette Hannoteaux külügyminisztert, hogy a szultán a következő pontok haladéktalan megvizsgálását és keresztülvitelét rendelte el.

1. az oly személyek szabadon boosztatását, a kik ellen nem emeltek panaszt; 2. annak elrendelését, hogy a rendőrség a békésen viselkedő örményeket ne üldözze; 3. az örmény gyűlés haladéktalan egybehívását pátriárka választás céljából; 4. Macar bey ezredesnek Saluator páter meggyilkoltatása miatt a hadi törvények elé való állítását; 5. a diarbekiri váli visszahívását a ki a zavargások alkalmával gyanús magatartást tanúsított; 6. a válikhoz praoiz utasítások küldését újabb erőszakoskodások megakadályozására 7. kártérítés nyújtását a kis ázsiai katolikus zárdák részére a melyek a legutóbbi zavargások alkalmával kárt szenvedtek. Ezenkívüli rendelet fog közzététetni, hogy a múlt évben 6 örmény vilajet részére engedélyezett reformok a többi tartományokra is kiterjesztessenek. A török nagykövet azonkívül utalt a konstantinápolyi pre-

fektus felmentésére, a ki a zavargások alkalmával gyengeséget árult el. Hannoteaux miniszter köszönetet mondott a nagykövethoz és közölte vele, hogy pontos utasításokat küldött Cambonnak a komoly reformok és rendszabályok keresztülvitelének ellenőrzésére.

Megszökött katonák.

Paris, nov. 9. (Saj. tud. táv.) A Havas ügynökségnek jelentik Athénből: Egy görög gőzös 10 kopt katonával, kik Kréta szigetén levő ezredtől dezertáltak és Görögországba menekültek, hogy a görög kormány oltalma alatt Alexandriába szállítsassanak, kikötött Canabán, a hol a kormányzó szökevényeket le akarta tartóztatni. Az ottani görög konzul azonban a kormányzó szándékával szemben erőlyes ellentállást fejtett ki. Az ügy élénk mozgalmat kelet. A gőzös azámban minden további incidens nélkül folytathatta útját. A görög kormány helyeselte a konzul eljárását. A canaei idegen konzulok táviratokat intéstek a nagykövethozhoz, a melyben a reformok sürgős keresztülvitelét kérik.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti árú és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos országgyűlési képviselője. —

Budapest, november 9.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv mérésekelt volt s az irányzat változatlan maradt. Elkelt ea 15000 métermázsza buza tartott áron.

Határidőüzlet: Amerikából érkezett szilárdabb jegyzések dacára nálunk változatlanul indult az üzlet, de később a gyenge vételkedvre pár krall ellanyhult.

Zárul 12 órakor:

Ószi buza	8.01—8.02
Tavaszi buza	8.01—8.02
Buza május-juniusra	4.18—4.14
Tavaszi tengeri	5.98—5.99
Tavaszi zab	6.88—6.90
Ószi zab	11.85—11.40
Tavaszi rozs	—
Ószi rozs	—
Tavaszi repce	—

Ertéktőzsde: Csekély üzlet mellett változatlan.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	366.70
Magyar hitelrészvény	402—
Osztrák államvasut	858.25
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

Szélesítet.

— November 9. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayers szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértve 35 frt fogyasztási adót. Szűritott moslék 5 frt 20 kr. métermázsásként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, november 9. d. u. 5 óra.

Buza bántási új	7.65—8.05
Buza tiszavidéki	7.80—8.15
Buza pestvidéki	7.75—8.10
Buza fejérmeg, el	7.75—8.10
Buza bácskai	7.80—8.20
Rozs új, elsőrendű	6.70—6.75
Rozs új, másodrendű	6.60—6.65
Arpa takarmány	4.10—4.45
Arpa égetni való	5.10—5.90
Arpa sörfőzdei	6.80—8.—
Zab	5.65—6.10
Tengeri bántási	4.25—4.30
Tengeri másnemű	4.15—4.20
Káposzta-repoze bántási	11.25—11.75
Köles	5.25—5.30
Buza márczius—április	—
Buza szeptember—október	7.95—7.96
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.81—6.83
Tengeri május—június	4.10—4.12
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.94—5.96
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	—

Hivatalos árfcljamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. november 9.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{10}$	121.50
Magyar koronajárdék $\frac{4}{10}$	99.10
Magyar arany $\frac{4}{10}$	122.—

Magyar ezüst $\frac{4}{10}$	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereség-sorsjegy kölosón	155.—
Tiszasszályozási és szegedi kölosón	137.—
Osztrák papírbárdék	101.—
Osztrák járadék ezüst	101.—
Osztrák járadék arany	122.25
Koronajárdék	101.—
1880-iki államsorsjegyek	144.—
Osztrák-magyar bankrészvény	935.—
Magyar hitelbank részvény	403.50
Osztrák hitelbank részvény	367.50
Osztrák-magyar államvasut	859.25
20 frankos arany (N-polsondor)	9.52
Német birodalmi márka	98.75
London	119.70

LEGTÜNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	L é g n y o m á s		Hőmérséklet	
	legmagasb	legalacsonyabb	legmagasb	legalacsonyabb
Okt. 31	761.4	760.3	14.8	10.2
Nov. 1	58.5	58.0	19.8	10.8
2	58.9	58.7	17.8	11.6
3	58.5	58.4	13.8	9.8
4	70.9	62.0	11.0	4.5
5	77.5	73.0	9.8	0.7
6	77.7	71.5	8.7	— 1.0

Hó és nap	Szél	iránya	erőss.	Felhőzet	Általában	Csapadék	Észrevétel
Okt. 31	K.	3	borult	—	—	—	—
Nov. 1	DK.	5	félborult	—	—	—	—
2	DK.	5	borult	8.6	esős	—	—
3	N.	4	borult	2.5	délután esett	—	—
4	N.	5	félderült	—	—	—	—
5	EN.	4	félderült	—	dér	—	—
6	K.	4	derült	—	dér	—	—

POSGAY LAJOS dr.

Aradvárosi színház.

Bérlet 39. szám.

Bérlet 39. szám.

Kedden, 1896. évi november 10-én

Mintaférj.

Bohózat 2 felvonásban. Írta: Valabreque Albin. Fordította: Kövessy Albert.

SZEMÉLYEK:

Mallivand	Rónaszéki.	Clementina	Horváth P.
Auróra	Bácsné.	Thibaudier	Szendrei M.
Jouvelin	Tompá K.	Viktor	Tábori Emil.
Leonie	Mészáros G.	Felicia	Fóti Frida.

Kezdet 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— November 9. —

Központi szálloda: Dénes Ede kereskedő, Nagybecskerek, Tisz József főmérnök, Temesvár. Magyar J. L. hivatalnok, Budapest. Vass Zsigmond tisztviselő, Budapest. Hulvéd Hagó főhadnagy, Nagyvárad. Schwarcs Fülöp kereskedő, Lippa. Mayer Károly gyáros, Broma. Stauden Lajos inspektor, Zárad.

Vass szálloda: Schossberger Mór kereskedő, Budapest. Pollák József kereskedő, Troppau. Mayrovits Emil hadnagy, Radna. Rács József hadnagy, Kolozsvár. Bárd Wamer Antal birtokos, Domogyháza. Legyel J. igazgató, Debrecen. Moxer Mária gyógyszerész neje, Gurahonoz. Berger Sándor kereskedő, Budapest. Bienenstock Jakab kereskedő, Borosbény. Deutsch Henrik kereskedő, Bécs. Schuts David kereskedő, Bécs. Stern Miksa kereskedő, Bécs. Deutsch Kálmán kereskedő, Bécs. Grünberg Ignác kereskedő, Bécs.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

A Salgó-Tarjáni kőszénbánya
petrosényi-szénbányáinak

főügynökségi irodáját

áthelyezte Andrássy-tér 6-ik sz. a
Verbos-ház első emeletére.

Tisztelettel:

Inkei Emil,

főügynök.

HIRDETMÉNY.

58

O. cs. és apost. kir. Felsége f. é. október hó 4-én. Budapesten kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a f. év végével rendezendő

XIX-ik jótékonycélú m. kir. állami sorsjáték

remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részesítendő alap, 2. a kézdi-vásárhelyi «Stéphánia» menedékház, 3. a budapesti első gyermekmenhely, 4. a kolozsvári «Mensa Akadémica», 5. a szünidei gyermektelep egyesület, 6. a fehérkereszt egyesület, 7. a Cirkvenica mellett létesítendő tengeri gyermekkórház és 8. az első budapesti szegény gyermekkert egyesület egy tized; míg 9. a budapesti «Erzsébet» kórház-egyesület, 10. a győri nádorvárosi leányárvaház és 12. a budapesti VII. kerületi napszónya egyenként egy huszadrészeben részesíttessék.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 160.000 forintba ruának, és pedig:

1 főnyeremény	60000 frt	2 nyeremény egyenként	2000 frt
1	15000 .	4	1000 .
1	10000 .	20	500 .
1 nyeremény	5000 .	50	100 .
1	4000 .	200	50 .
1	3000 .	3000	10 .

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1896. évi december hó 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővármház, félemelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, sós adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi «Merkur»-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyjárló közegnél.

Budapest, 1896. október hó 4-én.

M. kir. lottó-igazgatóság.

285/1896. tkvi szám.

1612

Arverési hirdetményi kivonat.

Az új-aradi kir. járásbírósg mint tlkkönyvi hatóság közli, hogy Jorgosz Jevren végrehajtónak néhai Barboz Arszenia végrehajtást szenvedő elleni 520 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az új-aradi kir. járásbírósg területén lévő Munáron fekvő, a munári 88. sz. tjkben A. I. 2, 3, 4, 6. rnd. sz. alatti ingatlanból Barboz Arszeniat megillető 1/2-od részére 520 frtban, az ugyanazon sz. tjkben A. I. 1. alatti ingatlanból Barboz Arszeniat megillető 1/2-od részére 40 frt s végül a munári 88. sz. tjkben A. I. 1. 2. alá átvitt ingatlanból Barboz Arszeniat megillető felerészére nézve az árverést 266 frtban eszenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi január hó 16-ik napján ó. 10 órakor Munár község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 62 frt, 4 frt s illetve 26 frt 60 kr. készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cs. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8883. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cs. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Új-Aradon, 1896. évi október hó 7-ik napján.

Az új-aradi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Csáklány,
kir. aljárásbíró.

223/1896. pm.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Hertschka Mór ösztöndíj alapítványának két helye megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázatot nyitattik.

Pályázhat az aradi főgymnasium bár, mely osztályba járó tanulója, ha Aradvárosi, vagy megyei lakos fia, s ha tanulmányai feléből jeles, másik feléből pedig jó osztályzattal bír.

Az árvák, azok után a szegény sorsú szülők gyermekei elsőbbséggel bírnak.

A pályázati kérvények hozzám 1897. évi január hó 2-ig benyújtandók.

Aradon 1896. évi november hó 3-án

Salacz

kir. tanácsos
polgármester.

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp
köhögés ellen

mell- és tüdőbetegnek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélekzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségül legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznek Kassán.

Aradon: Gutári Földes Kelemen gyógyszer-tárában. 1602

Hirdetmény.

A phylloxera által elpusztított szőlők felújításának előmozdításáról szóló 1896. V. t.-cz. végrehajtása iránt folyó évi szeptember hó 25-én 60900. szám alatt kelt földmívelésügyi rendelet mellett kibocsátott és 22949/96. szám alatt általunk közzétett «Hirdetés»-ben vállalt szőlővesszőszaporító és oltványtelepek felállítására benyújtandó ajánlatok beadásának határidejéül folyó évi október 31-ike állapított meg.

Míthogy a közönség érdeklődését az utóbbi időben a választási mozgalom kötötte le s így a szóban levő hirdetés szélesebb körök figyelmét könnyen kikerülhet, a jelzett határidő önhibájukon kívül esetleg elmulasztó vállalkozókat az ajánlattevés lehetőségéből kizárni nem akarván, az ajánlatok benyújtására megszabott határidő folyó évi november hó 15-ig maghoszszabított.

Aradon, 1896. évi november hó 5-én.

A városi tanács.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

KRISPIN JÓZSEF

ARADON

Deák Ferencz-utca 28. szám a saját házában lévő

ZENEMŰ

és

hangszerkereskedésében

mindennemű hangjegyek és hangszerek legutányosabb árak mellett kaphatók.

Hangszerek becséréltetnek.

Zongora hangolások és javítások helyben és vidéken elvállaltatnak.

Árak: zongorák 50 frttól 1000 frtig, havibér 3 frttól felfelé. Hegedű, fuvala 4 frttól fejjebb.

Kölcsönkönyvtár használati díja havonként 80. kr., kötetenkint 5 kr. 1100

1538—896.

Solymosi körjegyzőségtől.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye m.-radnai járásban bekebelezett Solymos községben lemondás folytán üresedésbe jött szülésznői állásra pályázat hirdettetik. A szülésznői állás javadalmazása a községi pénztárból utólagos évnegyedi részletekben 50 frt készpénz és minden szülésj eset után az illető szülőktől 1 frt.

Felhivatnak pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket, u. m radnai járási főszolgabíró urhoz annál is inkább adják be folyó évi december hó 1-éig, mivel a később beérkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

A választási határidőről utólag fog intézkedés történni.

Solymos, 1896. november hó 5-én.

Lovich Dezső

Stoján Pera

körjegyző. 1611 bíró.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

13202/1896 kh.

Végzés.

Felmerült esetekből kifolyólag a testi épség megóvása és biztonsága érdekében a vízvezeték művek létesítésével foglalkozó vállalkozóknak általában mindazoknak, kik az ily művek létesítésének vezetésével vagy felügyeletével megbíztatvák, ezennel meghagyom, miszerint a vezetékcsövek lerakására szánt oly árkokat, melyek a földszinttől 150 méternél mélyebb fenékekkel bírnak az esetleges beomlástól kellő módon és eszközzel támasszák illetve duczolják ki vagy ennek eszközéséről gondoskodjanak.

Kik jelen óvintézkedésemet be nem tartják az 1879. évi XL. t. cz. 117. §-a alapján egy hónapig terjedhető elzárással és 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettetni nem csak, de jövőben netán előforduló ily nemű szerencsétlenségből eredő testi sérülésekért gondatlansággal fognak terhelteni.

Miről az érdekelt vállalkozók tudomás és mihez tartás, míg a ker. rendőr biztosok ellenőrzés végett végzésileg értesítetnek.

Arad, 1896. október 15.

Sarlot Domokos

főkapitány.